

The Greek **think tank** for energy,
environmental & economic issues

Συνέντευξη του Προέδρου της Ελληνικής Δεξαμενής Σκέψης για την Ενεργειακή Οικονομία (HAAE), Δρ. Κώστα Ανδριοσόπουλου στο Capital.gr | 8 Ιουνίου 2019

Κ. Ανδριοσόπουλος: Τα κρίσιμα ενεργειακά στοιχεία για την επόμενη κυβέρνηση

Ο πρόεδρος της δεξαμενής σκέψης για την Ενεργειακή Οικονομία HAAE, [Κώστας Ανδριοσόπουλος](#), μιλά στο Capital.gr για το πού βρίσκεται σήμερα η αγορά ενέργειας και παρουσιάζει τις εκτιμήσεις του για τις μεγάλες προκλήσεις που θα βρει μπροστά της η νέα κυβέρνηση.

Συνέντευξη στον Χάρη Φλουδόπουλο

Ποια είναι τα μεγαλύτερα θέματα που θα αντιμετωπίσει η επόμενη κυβέρνηση σε σχέση με την αγορά ηλεκτρισμού και τη ΔΕΗ;

Η κατάσταση φέτος εξελίχθηκε αρνητικά όσον αφορά την αποεπένδυση των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ και πλέον είναι επιτακτική η ανάγκη εξεύρεσης μιας βιώσιμης λύσης από την επόμενη κυβέρνηση. Πρόκειται ασφαλώς περί μιας "καυτής πατάτας" που μόνο πονοκέφαλο προκαλεί. Το ζητούμενο, φυσικά, είναι από τη μια να ικανοποιηθεί η επιταγή της Ε.Ε. και από την άλλη να πετύχει η ΔΕΗ το μέγιστο αποτέλεσμα που μπορεί ώστε να ενισχυθεί στην προσπάθειά της να μετεξελιχθεί.

Η ΔΕΗ, πάντως, αντιμετωπίζει και ένα ακόμη πιο επείγον και φλέγον θέμα, αυτό του μόνιμου μηχανισμού επάρκειας ισχύος, η υιοθέτηση και έγκριση του οποίου είναι απαραίτητη για τη βιωσιμότητα της Πτολεμαΐδας 5, δηλαδή της μεγαλύτερης επένδυσης της επιχείρησης. Ευτυχώς, όλα δείχνουν πως η υπόθεση αυτή βαίνει σε καλό τέλος μετά τη νομοθετική ρύθμιση των τελευταίων ημερών.

Από εκεί και πέρα, μιλώντας για το σύνολο του κλάδου, είναι ενθαρρυντικό ότι έχει δρομολογηθεί η λειτουργία των νέων αγορών στον ηλεκτρισμό, μέσω του Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Παρά τις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν, η λειτουργία τους θα προσφέρει ενισχυμένο ποιοτικό βάθος στον κλάδο και αυξημένες δυνατότητες χειρισμών για τους παίκτες της αγοράς. Το φυσικό συνεπακόλουθο θα είναι η ενίσχυση του ανταγωνισμού.

Ως εκ τούτου, η HAAE εκτιμά ότι οι παίκτες θα πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένοι για τη νέα πραγματικότητα ώστε να εκμεταλλευτούν τα διαθέσιμα εργαλεία και να διαχειριστούν το ρίσκο. Πέραν των παραπάνω, σημαντικές εξελίξεις συνιστούν η απελευθέρωση στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, η σύζευξη με Ιταλία και Βουλγαρία, τα ΝΟΜΕ και η ύπαρξη ευέλικτων μονάδων στο σύστημα.

Πώς έχει εξελιχθεί η προσπάθεια για την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων; Ποια θα είναι σε αυτόν τον τομέα τα μεγαλύτερα θέματα το επόμενο διάστημα;

Στην έρευνα υδρογονανθράκων τα πράγματα επιτέλους δείχνουν να κινούνται μπροστά μετά από καθυστερήσεις πολλών ετών, για να μην πούμε δεκαετιών. Έχουμε πλέον τις πρωτοβουλίες των ΕΛΠΕ, της Energean και φυσικά μεγάλων ξένων ονομάτων του χώρου, όπως η ExxonMobil, η Total, η Repsol και η Edison σε διάφορες χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές της χώρας. Σε ορίζοντα μερικών ετών θα υπάρχει μια πρώτη εικόνα μετά τις ερευνητικές γεωτρήσεις, ώστε να διαπιστώσουμε επιτέλους αν η Ελλάδα θα μπορέσει να γίνει παραγωγός πετρελαίου και φυσικού αερίου εκτός από καταναλωτής.

Η μεγάλη καθυστέρηση με την οποία μπαίνει η χώρα μας σε αυτό το στάδιο έχει ένα θετικό και ένα αρνητικό συνεπακόλουθο. Το θετικό είναι ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη η παραγωγή υδρογονανθράκων τείνει να φθίνει, άρα θα είναι μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα αν ανακαλυφθούν κοιτάσματα στον ελληνικό χώρο και θα αναβαθμίσουν κατά πολύ τη γεωπολιτική μας θέση. Το κακό είναι ότι από τη στιγμή που η Ευρώπη έχει αποφασίσει να κινηθεί ραγδαία προς μια οικονομία με τα λιγότερα δυνατά ορυκτά καύσιμα, αυτομάτως υπάρχει ένα χρονικό παράθυρο μέσα στο οποίο θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε τις όποιες ανακαλύψεις. Με άλλα λόγια, αν πέσουμε πάλι στην παγίδα των καθυστερήσεων και της κωλυσιεργίας, κινδυνεύουμε να χάσουμε μια καλή ευκαιρία ανάπτυξης.

Πώς βλέπετε να εξελίσσονται οι ενεργειακές αποκρατικοποιήσεις;

Στον τομέα των αποκρατικοποιήσεων είχαμε την επιτυχία της διαδικασίας για τον ΔΕΣΦΑ με την είσοδο μεγάλων εταιρειών που έχουν δηλώσει ότι θέλουν να αναπτύξουν σημαντικά τον διαχειριστή. Επίσης, στην περίπτωση του ΑΔΜΗΕ εισήλθε μια μεγάλη κινεζική εταιρεία με περιθώριο απόκτησης περαιτέρω ποσοστού πιθανώς.

Στα ΕΛΠΕ το πιθανότερο σενάριο είναι να επανεκκινήσει η διαδικασία μέσω του χρηματιστηρίου μέχρι το τέλος του έτους προκειμένου να υπάρξει θετικό αποτέλεσμα.

Στη [ΔΕΠΑ](#) το ιδανικό σενάριο θα ήταν, στα πλαίσια του δρομολογημένου σπασίματος της εταιρείας, η πώληση των δύο εταιρειών που θα προκύψουν (ΔΕΠΑ Εμπορίας-ΔΕΠΑ Υποδομών) με πώληση άνω του 80% στην πρώτη περίπτωση και 66% στη δεύτερη (στα πρότυπα του ΔΕΣΦΑ), ώστε να αποκρατικοποιηθεί ο όμιλος.

Τέλος, στον διαγωνισμό αποεπένδυσης των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ, μετά το τέλμα στο οποίο περιήλθε ο διαγωνισμός, η προτιμότερη λύση θα ήταν η εξερεύρεση ενός στρατηγικού επενδυτή για την αγορά ενός πακέτου περιουσιακών στοιχείων και πελατών στα πρότυπα δηλαδή της "μικρής ΔΕΗ", αλλά αναπροσαρμοσμένο στις σημερινές συνθήκες, μετά από συζήτηση με τους θεσμούς σε τελειώς νέα βάση.

Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση στην αγορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

Οι διαγωνισμοί ΑΠΕ που προηγήθηκαν αξιολογούνται εν πολλοίς ως επιτυχημένοι, καθώς υποχώρησε το κόστος της τεχνολογίας και ο κλάδος συνολικά μπόρεσε να σταθεί και πάλι στα πόδια του μετά από χρόνια απότομων αυξομειώσεων. Πλέον, η πρόκληση είναι να διατηρηθεί το επενδυτικό ενδιαφέρον, να βελτιστοποιηθεί η μέθοδος διεξαγωγής των δημοπρασιών, να απλοποιηθούν οι αδειοδοτικές διαδικασίες και οι σχετικές γραφειοκρατικές ταχύτητες, αλλά και να δούμε κάποιες τεχνολογίες που αγνοήσαμε μέχρι τώρα, όπως τα υπεράκτια αιολικά και οι μικρές ανεμογεννήτριες.

Εξυπακούεται ότι υπάρχουν και άλλα σημαντικά επιμέρους θέματα, όπως το τι θα γίνει στο κορεσμένο δίκτυο της Πελοποννήσου μετά τη νέα γραμμή που θα κατασκευαστεί, ποιο είναι το μέλλον της αυτοπαραγωγής στη χώρα μας, πώς θα αυξήσουμε την εγχώρια προστιθέμενη αξία, πώς θα διασφαλιστούν οι πληρωμές για τους παραγωγούς κ.λπ.

Κυρίαρχο θέμα της αγοράς ενέργειας διαχρονικά είναι το ενεργειακό κόστος. Πώς μπορούν να αποφευχθούν επιπλέον επιβαρύνσεις τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις και τις βιομηχανίες;

Το ενεργειακό κόστος είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα για τους καταναλωτές κάθε κατηγορίας. Στον ηλεκτρισμό, μετά από ορισμένα χρόνια που τα τιμολόγια παρέμειναν σταθερά, βρισκόμαστε πλέον αντιμέτωποι με μια πιθανή αύξησή τους, γεγονός που προβληματίζει, αλλά θα πρέπει να αξιολογηθεί σε συνάρτηση με τις ευρύτερες εξελίξεις στην αγορά, αλλά και με τις υπόλοιπες χρεώσεις στους λογαριασμούς και το αν μπορούν αυτές να περιοριστούν. Ασφαλώς, είναι ένα θέμα που θα απασχολήσει έντονα την επόμενη κυβέρνηση.

Στην περίπτωση της βιομηχανίας, είναι γεγονός ότι η ανταγωνιστικότητα βελτιώθηκε σημαντικά στα χρόνια της κρίσης, αφού οι ελληνικές εταιρείες βρέθηκαν κυριολεκτικά αντιμέτωπες με το δίλημμα "αλλάζω ή δεν επιβιώνω". Πάντως, το ενεργειακό κόστος παραμένει "αγκάθι" για τις βιομηχανικές μονάδες και διαχωρίζεται σε μια σειρά από επιμέρους μέτρωμα, δηλαδή τη διακοψιμότητα, το ΕΤΜΕΑΡ, τη μεθοδολογία χρέωσης CO₂, τα τέλη διανομής φυσικού αερίου, τα ΝΟΜΕ και το coupling της αγοράς.

Πέρα από το αμιγώς ενεργειακό κόστος, υπάρχει βεβαίως και το κόστος άνθρακα, με τις ενεργοβόρες βιομηχανίες να ζητούν αυτή την περίοδο καλύτερη εκκαθάριση σχετικά με τη χορήγηση του μέγιστου ποσού για την αντιστάθμιση των ρύπων.

Είναι πιο κοντά η Ελλάδα στο να γίνει διεθνής ενεργειακός κόμβος; Από πού θα κριθεί η επιτυχία αυτού του στόχου;

Αν θέλουμε η Ελλάδα να γίνει κόμβος φυσικού αερίου στην ευρύτερη περιοχή, τότε χρειάζεται μια σειρά από προϋποθέσεις, όπως η κατασκευή μεγάλων υποδομών, δηλαδή αγωγοί και LNG, αλλά και η ανάπτυξη της εγχώριας αγοράς και ο εμπλουτισμός της με τα κατάλληλα εμπορικά εργαλεία.

Όσον αφορά το πρώτο σκέλος, ξεκινά αυτό το καλοκαίρι μετά από ορισμένες καθυστερήσεις ο αγωγός IGB που θα συνδέσει την Ελλάδα με τη Βουλγαρία και θα δώσει την ευκαιρία στις χώρες της περιοχής των Βαλκανίων να προμηθευτούν αέριο από πηγές πλην της Ρωσίας, περιορίζοντας την εξάρτησή τους. Ο IGB θα μεταφέρει αέριο από τον Νότιο Διάδρομο (Κασπία) και αργότερα πιθανώς αέριο από το τερματικό LNG της Αλεξανδρούπολης, το οποίο επίσης είναι ένα πολύ σημαντικό έργο που πρέπει να στηριχθεί από τις διαδοχικές κυβερνήσεις. Θεωρώ ότι, όσον αφορά τα μεγάλα αυτά έργα, έχει διαμορφωθεί πλέον μια σύμπλευση ανεξαρτήτως κομματικών ιδεολογιών, προκειμένου να υλοποιηθούν. Όμως, αυτό δεν αρκεί. Χρειάζεται πρωτίστως να βγάλουν εμπορικά νόημα τα έργα αυτά, δηλαδή η αγορά είναι που θα κρίνει αν θα κατασκευαστούν στο τέλος της ημέρας. Και αυτός είναι ένας γρίφος που δεν επιτρέπει εύκολες απαντήσεις στην παρούσα φάση.

Ένα ακόμη έργο που εμπίπτει σε αυτή την κατηγορία είναι ο αγωγός East Med που φιλοδοξεί να ενώσει τα κοιτάσματα της Αν. Μεσογείου με την Ευρώπη. Το έργο είναι δύσκολο τεχνικά και οικονομικά, όμως κάθε φορά που ανακαλύπτεται ένα νέο κοιτάσμα στην περιοχή βρισκόμαστε ένα βήμα πιο κοντά στην υλοποίησή του. Το γεγονός ότι πλέον συμμετέχουν εταιρείες-κολοσσοί στις έρευνες υδρογονανθράκων της Ελλάδας και της Αν. Μεσογείου μόνο θετικά μπορεί να δράσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Τέλος, από τη στιγμή που η Τουρκία έχει κορυφώσει τις αντιδράσεις της και αμφισβητεί εμπράκτως την ελληνική και κυπριακή ΑΟΖ, η Ελλάδα οφείλει να επιδείξει τα κατάλληλα ανταντακλαστικά και να ενεργοποιήσει τη διπλωματία της σε επίπεδο Ε.Ε., NATO και τις τριμερείς συμμαχίες με Ιταλία, Αίγυπτο, Ισραήλ, πάντοτε σε συνεννόηση με τη Κύπρο, προκειμένου να δρέψει τους καρπούς των προσπαθειών σε αυτόν τον τομέα και να αναβαθμίσει τη γεωπολιτική της θέση.

Ποιος είναι ο Δρ. Κώστας Ανδρισσόπουλος:

Ο Δρ. Κώστας Ανδρισσόπουλος είναι καθηγητής, Διευθυντής στο Ερευνητικό Κέντρο Ενεργειακής Διοίκησης στο ESCP Europe Business School του Λονδίνου, όπου και κατέχει την έδρα καθηγητή Χρηματοοικονομικών και Ενεργειακής Οικονομίας, καθώς επίσης και Πρόεδρος της Ελληνικής Δεξαμενής Σκέψης για την Ενεργειακή Οικονομία (Hellenic Association for Energy Economics) και Πρόεδρος της Επιτροπής Ενέργειας του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου.

Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα [εδώ](#).

Λίγα λόγια για την ΗΑΕΕ

Η **ΗΑΕΕ (Hellenic Association for Energy Economics)** είναι μια **Δεξαμενή Σκέψης (Think Tank)**, η ελληνική θυγατρική της Διεθνούς Ένωσης για την Ενεργειακή Οικονομία (IAEE – International Association for Energy Economics).

Από την ίδρυσή της το 2015, η ΗΑΕΕ αποτελεί έναν μη-κερδοσκοπικό, ερευνητικό και επαγγελματικό οργανισμό που λειτουργεί ως διεπιστημονικό φόρουμ για την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών μεταξύ εμπειρογνομώνων στον τομέα της ενέργειας. Λειτουργεί ως ανεξάρτητο σωματείο προσφέροντας συμβουλευτική καθοδήγηση σε εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, στους οποίους παρέχει γνώση σε θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια, την οικονομία, τη χάραξη πολιτικής και τη θεωρία. Μέσα από συναντήσεις, συνέργιες και κοινές πρωτοβουλίες, η ΗΑΕΕ παρέχει επίσης ένα μέσο επαγγελματικής επικοινωνίας και ανταλλαγής ιδεών μεταξύ των μελών της και των αρχών που καθορίζουν την ελληνική ενεργειακή πολιτική.

Οι δραστηριότητες της ΗΑΕΕ περιλαμβάνουν:

- διοργάνωση συναντήσεων μεταξύ εμπειρογνομόνων και ειδικών που ενδιαφέρονται για δικτύωση
- διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο
- προώθηση πρωτοβουλιών κατάρτισης στον ενεργειακό και οικονομικό τομέα
- παροχή γνώσης μέσω ερευνών, μελετών και άλλες συμβουλευτικών υπηρεσιών στα μέλη της
- διασύνδεση της αγοράς με την ακαδημαϊκή κοινότητα και τα Πανεπιστήμια

Η ΗΑΕΕ υποστηρίζεται οικονομικά από τις συνδρομές των μελών της, τις χορηγίες για την υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων εταιρειών και φορέων που εμπλέκονται στον ενεργειακό τομέα, τις αμοιβές για συμμετοχή στα συνέδρια που διοργανώνει και από διάφορες άλλες πρωτοβουλίες.

Μάθετε περισσότερα για την ΗΑΕΕ και τις δραστηριότητές της [εδώ](#).

31 Charilaou Trikoupi Str., Kifisia
14562, Athens / Greece
T: +30 210 92 30 422
E: info@haee.gr